

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy hónap . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vásár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Mi a teendő?

Kolozsvár, nov. 16.

Ma már tényleg is úgy áll a dolog, hogy a magyar kormánynak egyáltalán nem szükséges hosszasan tanácskoznia a felett, hogy mit cselekedjék a kiegyezés dolgaiban, szemben a legújabb osztrák helyzettel.

Ennek a ténynek megértése czéljából utalunk a legújabb osztrák politikai eseményre.

Tudvalevő dolog, hogy az osztrák államadósságot ellenőrző parlamenti bizottság napok előtt megtagadta a valuta rendezés czéljára szolgáló harangmenyiségnek a bank részére való kiszolgáltatását. Azt is mindenki tudja, hogy ez a határozat a legkínosabb helyzetbe hozta az osztrák kormányt, a mely ennek következtében meggátoltatott abban, hogy a magyar kormánnyal kötött egyezség feltételeit teljesítse, mi által a kiegyezési szerződés effektuálása vált kérdésessé.

Clary gróf az osztrák kormány feje kísérleteket tett arra, hogy a kérdéses határozatot a bizottság hatályon kívül helyezze. A bizottság tényleg annyi szívesseget megtett ugyan a kormánynak, hogy ismétellen összeült és újból tárgyalta e kérdés felett.

Ennek meg — mint táviratilag már jeleztük — az az eredménye lett, hogy a bizottság *ismét megtagadta* az arany menyiség kiszolgáltatását. Az osztrák kormány tehát ismét belekerült abba a bizonyos — kincs helyzetbe, a melyből, hogy most már miképpen fog kibontakozni, tán még maga sem tudja.

Egy eshetőség áll elő az t. i., hogy az osztrák parlament szentesíti az úgynevezett császár-paragrafus alapján létesített kiegyezést s ezzel ennek a műnek megadja az alkotmányos szankciót, a mely esetben elesik az az indok, mely az ellenőrző bizottságot említett határozatának meghozatalára indította.

De hát van-e egyáltalán kilátás arra, hogy az osztrák parlament jelen összeállításában megadja a kiegyezési szerződésnek az alkotmányos szankciót?

Azt hisszük, ennek lehetőségét még maga Clary gróf sem látja.

Mi marad tehát a teendő?

Semmi egyéb, mint vagy megkísérteni a jelenlegi osztrák-párt csoportok közt a közeledést olyképpen létesíteni, hogy a parlamentben — a kormány idevonatkozó előterjesztésének többség biztosíthatóság; vagy ha ez nem sikerül — a mi előrelátható — akkor *feloszlatni* a parlamentet és új pártalakulás útján megszerezni a többséget a kormányjavaslat számára.

Am a jelenlegi osztrák politikai viszonyok között ez sem tartozik a lehetséges dolgok közé, odaát tehát majdnem ki van zárva az az eshetőség, hogy *alkotmányos uton* intéztessék el a kiegyezés ügyében megkötött, de alkotmányosan még nem szankcionált szerződés.

Már most ezzel a helyzettel a magyar kormánynak okvetlenül le kell számolnia.

A magyar kormány előtt most csak egy kötelesség áll és pedig az, a melyet a kiegyezési törvény megállapít. Ez pedig azt tartalmazza, hogy a mennyiben a bank- és hitelügynek Ausztriával alkotmányos uton való rendezése lehetetlenné válik, Magyarországon *önállóan rendezi be a maga gazdasági életét*, vagyis a bank- és hitelügyben nem tárgyal tovább az osztrák kormánnyal, hanem *önállóan* cselekszik a saját érdekei szerint.

Hogy a magyar kormánynak az adott helyzetben mi a terve, ma még nem tudjuk; de, hogy egyéb megoldást nem létesíthet, mint a mit a törvény megszab, abban azt hisszük a magyar parlament valamennyi pártja egyetért.

Mi legalább nem képzeljük, hogy a magyar parlament szabadelvű pártja elkövessen azt a merényletet, hogy a törvénynek határozott rendelkezései ellenére czélbaveendő újabb kiegyezési kísérletezésben a kormányt megsegítse.

Az feltétlenül törvényellenes cselekedet volna, ha a magyar kormány, vagy a magyar törvényhozás megmaradna ama kiegyezés mellett, a melyre nézve a másik szerződő félnek Ausztriának alkotmányos képviselője megtagadja a hozzájárulást, s a mely parlamentnek egy szűkebb bizottsága megvonja azokat az eszközöket, a melyekkel a kormány a maga viszonyos kötelezettségeit teljesíteni tudja.

Ma feltétlenül beállott Magyarországra nézve az az eshetőség, mely szerint gazdasági életünket *önállóan* kell berendeznünk és a magyar kormánnyra csak az az egyedüli teendő vár, hogy erre a berendezkedésre mielőbb megtegye a törvény által előírt intézkedéseket.

Politikai hírek.

A Kongrua-törvény végrehajtása. Mint értesülünk, a közoktatásügyi miniszteriumban szakadatlanul és fokozott erővel dolgoznak a kongrua-törvény életbe léptetésének az előkészítésén. A munka, a melyet ez az előkészület igénybe vesz, óriási. Nem szólva arról, hogy még mindig van lelkész állás, melynek kongrua-adatai ma sem állnak rendelkezésre, már maga az a körülmény, hogy minden egyes lelkesre vonatkozó aktát külön felül kell vizsgálni, igénybe vesz minden munkaerőt és minden időt. Mind e nehézségek daczára Wlassics Gyula miniszter, a ki ebben a kérdésben is maga végzi a vezető munkát, reményli, hogy az év végével az ügyet teljesen feldolgozzák és a törvény életbe léptetése akadálytalanul megtörténhet.

Új igazságügyi épületek. A jövő évben Újvidék, Kolozsvár és Brassó városokban új törvényszéki palotákat, Baja, Bázias, Duna-Földvár, Esztergom, Hódmezővásárhely, Huszt, Kis-Ujszállás, Nagy-Bánya, Nyíregyháza, Segesvár, Szamosújvár, Szilágycseh, Szilágysomlyó, Topánfalva és Veszprém városokban új járásbírói épületek; Arad, Brassó, Gyula, Kolozsvár, Miskolc, Újvidék, Zilah, Buziás, Duna-Földvár, Esztergom, Hódmezővásárhely, Jászapáti, Kisujszállás, Nagy-bánya, Szamosújvár és Vác városokban új fogházakat és végül Kassán egy új javítóintézetet fognak építeni. Mindezen építkezésekre nézve az előmunkálatok már teljesen elkészültek az igazságügyminiszteriumban, úgy, hogy az építkezéseket már tavasszal megkezdik.

A kvóta.

A kvóta tárgyalások folytatása elé a legnagyobb várakozással és izgatottsággal tekintenek a politikai körök.

Most már bizonyosnak tartják, hogy a magyar kvóta bizottság engedni fog az osztráknak s talán tul fog menni még a 34 %-on is.

A holnap Bpsten tartandó tárgyalások meg fogják mutatni, ha vajjon a két kvóta küldöttség megegyezik-e vagy a kormányokra marad az egyezkedés, az egészen irrelevans dolog, mert az kétségtelen, hogy a magyar kormány, akár a bizottsági jelentés alapján, akár a nélkül javaslatot fog a képviselőház elé terjeszteni, hogy egyelőre tekintet nélkül az osztrák elhatározásra, 34 és 35 közé eső magasságban állapítsa meg a kvóta nagyságát. Legújabbban az a boldogító hír szírnál, hogy csak 34.5 százalék lesz a kvóta.

Azt kellene hinnünk, hogy az egész kormánypárt erősen óhajtja a kvótaemelést, miután a bizottság oly készségesen ajánlja fel az olvasatlan milliókat. Ez a klasszikus tévedés; a kormánypárt *még nincs annyira*, bár valószínűnek tartjuk, hogy elfog odáig jutni. Ma tényleg úgy vagyunk, hogy a régi nemzeti párt perhorreszkálja a kvótaemelést és a mellett kardoskodik, hogy a szavazás alól kivonhassa magát. A kormánypártnak a nemzetieknek kívül van több más tagja is, ki választói előtt a kvóta ellen foglalt állást.

A Tisza—Bánffy-csoport ugyan már a választások előtt állást foglalt a kvótaemelést

mellett, de Tisza Kálmán ma kijelenti, hogy egy pártban nem lehet statuálni rüheseket nem rüheseket, vagyis olyanokat, a kik megszavazzák és olyanokat, a kik meg nem szavazzák a kvótát. Ha a nemzetiek meg akarják óvni a népszerűséget, ők is ezt akarják és szintén követelik az absztinálás jogát. Különböben sem nagyon szeretik a Széll-kabinetet és kapnak az alkalmon, hogy kellemtlenkedhetnek neki.

Agrária.

Említve volt az „Ellenzék”-ben több ízben, hogy „Agrária” czimmel részvénytársaság alakul, mely nagyobb területű földeket foszt s azokat a birtalókkal feles tanya rendszer szerint kezelteti.

Erre nézve már meg is kaptuk a szerződés tervezetét, melynek első §-a elmondja.

Munkaszerződés.

Habár e jelen szerződésben és az idecsatolt tanyarendtartás szövegében, a tanya időleges élvezője különféleképpen, mint: tanya, bérlő, farmer, szövethetesi tag vagy felesgazda van megnevezve, minden téves magyarázatás elkerülése végett, ezennel határozottan kijelentik a szerződő felek, hogy a feles, tanya mnknak jogilag és tényleg sem ön maga, sem mások által nem tekinthető egyébné, mint az Agrária-társulathoz, mint munkaadóhoz, függő viszonyban álló *oly vállalkozó munkásnak*, ki az illető tanya üzemének a tanyarendtartásban egybefoglalt tervszerű végrehajtására vállalkozott, ki tehát már ebből az alárendeltségből kifolyólag, az 1898. évi II. t.-czikkben foglalt munkástörvény alapján, az Agráriát képviselő közegek iránt kellő tisztelettel és a gazdaság okserüti kezelésére, megmivelésére és megmunkálására irányadónak elismert tervszetben foglalt egész gazdasági rendszer, valamint annak minden részletei tekintetében saját jól felfogott érdekében éppen úgy, mint a közös és a feles szövethetesi gazdálkodás sikerének érdekében nemcsak feltétlen engedelmességgel tartozik, hanem az Agrária tisztviselői vándor és szaktanárai vagy szakközegei részéről nyert szakszerű utasításokat is, a közös czélú jobb termelés előéré érdekében teljesíteni magát teljesen lekötölezi, annyira, hogy az esetben, ha ezeknek meg nem felelne, a feles tanyástól vagy szövethetesi tagtól a tanyarendtartáshoz tűzötesen felsorolt esetekben a tanya megvonható, de ki viszont munkadíja fejében a közös feles gazdálkodás elvére fektetett, feles tanyahaszonban s mindabban a gyámolításban részesül, melyet a tanyásmunkás az Agrária részéről élvezend.

A tanya-rendtartás fejezetében a szerződés tartalma van kitüntetve, mely 8 évben van megállapítva.

A tanya gazdasági felszerelése.

A tanya területe a tanyásnak négy épülettel lesz átadva és pedig:

Egy lakóház 2 szoba, 1 konyha és egy kamarával.

Egy marhaistálló 8 drb. állatra, takarmánycamarával.

Egy sertésöl, 4 drb. koczára és 50 drb. malaczra, a fedél alatt apró marhaóllal.

Egy nyitott szin, felerészben tengerigöré.

A tanya átadásával egyidejűleg, a tanyásnak az Agrária részéről, következő gazdasági felszerelés fog átadni (melynek fele esetleg az Agráriára) — és pedig:

a) Élő leltár.

2 ökör, megközelítő értéke á 300 korona annyimint 600 korona. 3 tehén megközelítő értéke á 320 korona annyimint 960 korona. 2 ló megközelítő értéke á 320 korona annyimint 640 korona. 4 koza megközelítő értéke á 80 korona annyimint 320 korona. 110 bika megközelítő értéke 600 korona annyimint 60 korona. 110 kan megközelítő értéke á 200 korona annyimint 20 korona. Összérték 2600 korona.

Ha azonban a beszerzés olcsóbban történik, az értékek azon arányban redukálódnak.

b) Holt leltár.

Különféle gazdasági felszerelés összértéke 1400 korona.

A teljes gazdasági felszerelés megközelítő összértéke 4000 korona.

Ezen élő és holt leltárt az Agrária a tanyásnak mintegy 2000 fnt összértékben oly képen adja át használatra, illetve azt neki hitelezi, hogy ezen összeget a szerződéses 8—10 év alatt, évenkénti 250 fnt részletfizetés által törlesztendő. Fentartja azonban az Agrária magának, hogy ezen holt és élő leltárnak fele értékével terhelje meg a tanyást s a másik felerészét — a feles viszonyból kifolyólag saját tulajdonának jelenti ki, a mikor csak 125 fnt törlesztés terhelendi a feles tanyást.

A tanya által beszolgáltatandó tanyaabér.

A tanya nem tartozik az Agráriának

semminemű készpénzbeli haszonbérrel és ilyen töle nem is követelhető.

A tanya s a tanyaabér a feles gazdaság alapján természetben beszolgált termények által fogja leróni.

A tanya s nem önálló és független haszonbérője tanyájának, ki saját hasznára és saját kockázatát mellett dolgozik, de leköttöt munka vállalkozója a neki tervszerű üzemben átadott tanyának, a munka mikénti teljesítésére nézve tehát alárendelt viszonyban áll az Agráriához, mint munkátdórához, a ki a tanyást mindennemű anyagi és szakmabeli ügyben oktatta és támogatva vezeti.

Fáradalmának jutalma az össztermelés fele, mely ugyan, az évi terméshez képest azon arányban váltakozik, a mint a kertlet mintá tanyájának, illetve az átlag termés eredménye ezt meghatározza, de valamennyi a tanyásnak jutó felterményt a tanyástól az Agrária veszi meg becsáron, a mi minden körülmények között nem csak jobb megélhetést, de biztos értékesítést is biztosít a tanyásnak.

A tanya ekként biztosítva, nem hoz egyebet a vállalatba, mint saját munkaerőjét és jó munkálkodó akarattal, így évi nyereségének magassága saját igyekezete és szorgalmától függ.

Ha tehát a felesgazdálkodás elve alapján, az össztermelésben az Agrária tanyaísaival, mint a nekik üzembe adott tanya vállalkozóival, felesen osztozik és a tervszerű üzemet az Agrária vezeti, következik abból, hogy:

A tanyatermelés megfelelése.

A feles gazdálkodás általános elve szerint, minden tanyabeli termelés az Agrária és a tanya között felesen osztatik meg.

Ezen megfelelés alól kivételnek:

a) a tanyásnak személyes használatra szolgáló és elfogyasztott gyümölcs és zöldség;

b) Az állatok és állati termények midőn és a mennyiben az állatállomány a tanyásnak kizárólagos tulajdonát képezi.

Nyilt levél a miniszterelnökhöz.

A Jászberényi Hirlap felelős szerkesztője lapjának utolsó számában első helyen nyilt levelet intéz a miniszterelnökhöz a jászberényi volt nemzetiipart vezérfinak megbízásából.

Hivatkozva Széll Kálmánnak azon kijelentéseire, melyeket a képviselőház november 6-iki ülésében mondott a közigazgatási tisztviselőkről s a maga politikájáról, a tisztviselő azon kötelezettségéről, melyet törvénytisztelét néven állított a miniszterelnök eléjük, hivatkozva továbbá Széll Kálmán azon felszólítására, hogy hozzának tudomására konkrét eseteket s ő azonnal intézkedni fog, hogy a törvénynek érvény szerzetessék s a törvényesítő tisztviselő eltávolítások, a nyilt levél többrendbeli konkrét váddal lép fel Török Aladár, Jászberény polgármestere ellen.

Igy felpanaszolja, hogy Jászberény városának az 1898. évről nincs zároszámadása, a folyó 1899. évről nincs jóváhagyott költségvetése, még kevésbbé van költségvetése a jövő 1900. évről. Jászberény város iskolai ügyei annyira el vannak hanyagolva, hogy az iskolakötelesek 30 százaléka iskolában nem jár.

Az alsó-boldogházi iskolában már harmadik éve szünetel a tanítás, mert a polgármester hanyagsága folytán az iskola-épület hasznavehetetlen. Daczára a kultuszminiszter egyik rendeletének, mely a katolikus iskolaszékeket iskolaugyében feltétlenül illetékesnek ismeri el, a polgármester a katolikus iskolaszék határozatait negligálja, az iskolaszék működését megbénítja, minek az az elszomorító következménye, hogy mintegy 800 iskolaköteles gyermek iskolába nem jár.

Török Aladár polgármester a város pénzén fizetett emberek közül többet állandóan privát szolgálatra alkalmaz, a közbirtokosságnak állami kezelés alatt levő erdejét, melyet haszonélvezeti joggal 20 esztendőre a város birtokol, saját marhaállománya részére legelőül használhatja.

Köszvénygomból kölcsönpénzeket vesz föl, mint legutóbb a város tanügyi alapjából 3500 forintot, a maga adóit és illetékeit jobb ügyhöz méltó következetességgel nem fizeti, törvénybe és szabályrendeletekbe ütköző cselekményekre engedélyt ad stb. Mindezek kellő részletezéssel vannak az illető újságban felsorolva.

Konkrétnek eléggé konkrét vádak; kíváncsian várjuk Széll Kálmán miniszterelnök intézkedéseit.

A tranzváli háborn.

Budapest, nov. 15.

A harezetéről ma az a legérdekesebb hír, hogy az angolok helyreállították a távirati összeköttetést. Ladysmith és Estcourt között, a hol a fölmélt csapatok gyüle-

keznek. Most már az a kérdés, hogy a Ladysmith és Estcourt között fekvő Colenost elfoglalt bur csapatall mi történt? Annál nagyobb érdeklődéssel várhatjuk a választ erre a kérdésre, mert hiszen ennek a bur csapatnak a feladata volna, hogy előre nyomuljon délfele, első sorban Natal fővárosa, P-Maritzburg ellen.

Az angol csapatok ezalatt szakadatlanul érkeznek a Fokföldre; folyó hó 14-ig 15.000 ember költött ki Fokvárosban és ma újból két csapatszallító hajó megérkezését jelentik. Ilyen körülmények között teljesen érthető, hogy a burok kezdik aggodalmasnak találni a helyzetet és habozva az előnyomulással, mindenképpen azon igyekeznek, hogy az ostromlott városokat hamarosan elfoglalják. Az angolok azonban erősen bizakodnak benne, hogy Ladysmith, Mafeking és Kimberley nem fog az ellenség kezébe esni.

Legújabb hírek a harezetéről.

London, nov. 15.

Fitzmaurice Edmond tegnap beszédet mondott, a melyben úgy nyilatkozott, hogy Salisbury lord a lordmayer-banketten azt mondta, hogy Anglia nem azért ment Dél-Afrikába, hogy *birtokait naggyobbítsa*. A regeli lapok most Salisburyurnak egy levelét közlik, a melyben azt mondja, hogy Fitzmaurice beszédének ez a passzusa helytelen.

London, nov. 15.

A hadügyminiszterium képtelenségnek mondja, a lapoknak azt a jelentését, hogy *Krüger elnök a Pretóriában fogva tartott angol tisztek agyonlövésével fenyegetőzött, ha az angolok agyonlövésének a fogva tartott bur kékmet.*

A dél-afrikai szolgálatra most mozgósított 5. hadosztály parancsnokává Warren Charles tábornokot nevezték ki, a kinek már vannak tapasztalatai a dél-afrikai hadviselésben.

Párisi levél.

Páris, nov. 14.

A franciaia képviselőház megnyitása.

A franciaia képviselőház négy hónapi szünet után e hó 14-én nyílt meg. A Waldeck-Rousseau miniszterium megalakulásakor a kormány csak 25 szótöbbséggel rendelkezett, most azt remélik, hogy legalább háromszor annyi lesz a többsége.

Az eddig bejelentett interpellációk száma 30.

Visszatartott ajándék.

Cecil Rhodes, tán arra gondolva, hogy „apró ajándékok emelik a barátságot”, a transzváli hadüzenet előtt egy fiatal orosz-lánt küldött ajándékba Krügernek, de az nem fogadta azt el. A fiatal orosz-lán most a londoni állatkertbe került.

Egy londoni lap, a honnan e hirt veszszük, a következő megjegyzést fűzi hozzá: „Ezota Krüger elnök a britt orosz-lán látogatását várja Pretóriában s azt bizonyára kénytelen lesz elfogadni.”

Az eddigi transzváli események azonban azt mutatják, hogy a britt orosz-lán nem igen fog Pretóriába eljutni.

A diskrét szolga.

A brüsszeli rendőrbírósg előtt jelenleg egy igen mulatságos hamistanuzási pör folyik. A pör úgy keletkezett, hogy egy előkelő szálloda tulajdonosa ellen neje válópert indított.

A szállodás azt állítja, hogy négy tanu hamis vallomást tett a neje és Zizi orvos között fennálló viszonyról.

A tárgyalás folyamán egy fiatal 18 éves háziszolga is kilet hallgatva, mint tanu. Ez azt vallotta, hogy ő Zizi doktor megbízásából, többször vásárolt virágcsokrokat, a melyeket azután, mint a doktor ajándékát a szállodás nejének kellett átadnia.

Egy napon ismét virágokat vitt a doktor megbízásából s azokat az elsősemeleten levő szálloda akarta felvinni, hol az orvos és a szállodás neje zongorázta.

„Nem akarván indiskrétné lenni, mivel tudomásom volt a házban szállongó hírekről, előbb.”

Itt a szolga meghökkenve elhallgatott, az elnök azonban tovább faggatta:

— Mit csinált tehát, hogy ne kövessen el indiskrétiót?

„Benéztem előbb a kulcslyukon, mielőtt kopogtam volna.”

A közönség falrengető kacajra tört, midőn e nyilatkozatot hallotta. Az elnök azonban mindent akart tudni:

— És mit látott?

„Láttam a gazdám nejét zongorázni, a doktor ur pedig a lábainál ült s a fejét az asztalnyom térdre hajta, mandolinon kísért a játekot.”

A „La Croix” két milliója.

Bailly atya, a ki „La Croix” szerkesztője, a késő esti órákban czáfolatot tett közzé, a melyben azt állítja, hogy a rendőrség csak néhány ezer frankot foglalt le. A rendőrség által lefoglalt levelek, kéziratok és okmányok, több mint 200 kgr. súlylyal bírnak, nem számítva a vidéken eszközölt foglalások eredményét.

látszik ki. Az asszony persze azt hiszi, hogy a férj fekszik az ágyban. . .

Nem szeretjük a prudériát, de mégis undorítónak találjuk, hogy egy színház folytonosan ilyen darabok színehozatalában lelje ambícióját. Hova vezet ez?

Klasszikusok vidéken. A vidéki színházakról lenézéssel szoktak beszélni a fővárosban. Nemkülönben Kolozsvárt is. A kolozsvári színház valamivolt; a többi semmi. Különben nálunk is uralkodó volt ez a tónus. Még ma is vannak, akik a többi vidéki színházat nem sokra tartják. Természetesen azért, mert nem ismerik a viszonyokat. A vidéki színházak csak üzletre dolgoznak, szokták mondani. A repertoárjukat is üzleti szempontból állítják össze. Hogy a mennyire téves felfogás, könnyű meggyőződni róla. A vidéki színházak műsorán napirenden vannak a klasszikusok. Pedig a többi vidéki városban nem úgy van, mint nálunk. Nálunk a klasszikus darab zsúfolt házat csinált; a többi vidéki városban türes házat. Mégis adják a klasszikusokat. Csak egy futólag átnézzük a vidéki lapokat, a hét műsorán következő klasszikusokat találjuk:

Arad: *Shakspeare* (Romeó és Julia), *Molière* (Képzelt beteg).

Szeged: *Sophokles* (Elektra).

Debreczen: *Shakspeare* (Julius Caesar).

Temesvár: *Shakspeare* (Lear király), *Katona* (Bánk bán).

Pozsony: *Shakspeare* (Coriolanus), *Katona* (Bánk bán).

Pécs: *Shakspeare* (Othello, Romeo és Julia), *Katona* (Bánk bán).

Győr: *Shakspeare* (Julius Caesar, Romeo és Julia).

Kell-e ennél több?

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, november 16.

— **Itt a tél.** Ha a hó azt jelenti, hogy beállott a tél, akkor ma reggel arra ébredtünk mi Kolozsváriak, hogy a tél beköszöntött. Ma reggel ugyanis vastag hóréteg borította a földet, s a merre a szem ellátott, mindenütt a tél képét láthattuk. Tegnap este felé kezdett apró szemekben esni a hó és esett folyton a kora reggeli órákig. Egy jó része szerencsésen el is olvadt már délre s maradt utána a sár, a mi már látvány-nak sem kellemes. — Ez a különben elég korán beállott téli idő megint alaposan rázafolt Falb Rudolf doktorra, a ki azt jósolta, hogy csak majd december hó vége felé várható a hó vagy a mint ő kifejezi magát — a fehéren jegezesedett csapadék és hogy általán száraz és derült és enyhé idő várható. Hát bármint legyen is egy dolog bizonyos és ez az, hogy a hó itt van, a másik bizonyos dolog pedig az, hogy a háztulajdonosok nem sokat törődnek azzal a kötelességükkel, hogy a házaik előtt kora reggel takaríttassák. Ma is még kilencz óra után is a legtöbb ház előtt ott pihent a járdákon a leesett hó. A rendőrség persze — sehol sem látható olyankor, a mikor valami kötelességet kellene teljesíteni.

— **Lelenczház Kolozsvárt.** A fehérekérszt országos lelenczház egyesület kezdeményezésére Kolozsvárt egy országos lelenczház létesítése tervezetik, mely létesítés erkölcsi és anyagi támogatását a törvényhatósági bizottság ez évi szeptember havi rendes közgyűlésében határozatlag kimondta. E kérdés előkészítésére a fehérekérszt országos lelenczház egyesülete Tabódi József cs. és kir. kamarás egyesületi elnök és dr. Szalárdi Mór igazgató-főorvosokat küldte ki, kik e hó 19-én városunkba érkeznek s részt vesznek ez évi november hó 19-én d. e. 11 órakor a városház tanácstermében tartandó értekezleten.

— **Az angolok embertelensége** nyilvánul a délafrikai háboruban a lydytt-bombák alkalmazásával. Ezen borzasztó gyilkoló lövegek próbája alkalmával Woolwich mellett egy 56 fontos bombát lőttek a mezőn legelő 140 dbos birkanyájba s 86 darab hulla el, még pedig az explosió rettentő légnyomással történő hatásától, nem pedig mint a srapeleknél — a löveg szilánkjaitól. Több mint 40 birkát felismerhetetlen hústütemé szagzatott a robbanás. Ezt az istentelen harcmodort alkalmazták az angolok a szudáni háboruban; Joubert a hollandusok hősies tábornoka jelenleg Ladysmithnél protestált, a genfi konvenczió alapján ily lydytt-bombák alkalmazása ellen. Nem használt semmit, mert az angolok 8 üteget szállítottak parta már eddig, melyeknek ágyúi 56 fontos lydytt-bombákat vetnek a hazájukat, családjukat védő buroka, mint az angol királyné bucsuzató szavaiban áll a „nagy Istennek nevében“! A katonai

„Westminister Gazette“ hirlap a holland generalis tiltakozását tárgyalván. ezeket írja: „Ha ellenségeink szerencsénkre elmulasztották magukat a legborzasztóbb destruktív eszközzel ellátni, melyet a tudomány a katona kezébe adott, föladjuk mi azon előnyök, melyeket nagyobb előrelátásunkból élvezünk? Nem tudjuk belátni, hogyan várhatják ezt tőlünk“. A hágai békekonferencián az angol képviselő a lydyttnek használatát csak a vad-törzsek ellen tartotta szükségesnek, de a délafrikai szorultságban úgy látszik vadaknak nézi a protestáns keresztény hollandusokat is. A humánus Európa pedig tunya egykedvűséggel fogja nézni, hogy fognak az angol hősök egy kis népet irtani oly eszközökkel, melyeknek iszonyu pusztításra a legbátrabb katona is összeborzad, de a mely háboru örök ségyene marad az angol keresztényeknek.

— **Erdélyi főúri és művészetért.** Brixenből Kolozsvárra hozott és itt a piaristák templomának sírboltjában elhelyezteté őzv. Nemes Eliza grófné a művészet ápolója volt. Az elhunyt grófné francia származású volt, de férje mellett szívvel-lélekkel magyarra lett. Egész életén át rajongó lelkesedéssel csüggyött a művészetben s még halalos ágyán is igaz szeretettel viselkedett a magyar művészet iránt. Végrendeletében tízezer forintos alapítványt tett az orsz. közép- és művészeti társulatnál, oly célzattal, hogy ennek kamatait tehetséges és szegény sorsu fiatal művészek ösztöndíjazására fordítsák. Együttal felkérté Benczur Gyulát, hogy hátrahagyott művei közül jelölje ki azokat, melyek esetleg érde-mesek arra, hogy a színművészeti muzeumba helyet foglaljanak.

— **Hazafiatlan sakterek.** Nehány zsidó sakter nincs megelégedve a helyzetével. Panaszkodik a rabbi és a hitközségi tagok ellen. A kultuszminisztertől orvoslást kérnek és zsidó nyelven, zsidó betűkkel adják elé a panaszt. Mintha bizony Wlassits Gyula zsidóország kultuszminisztere lenne s a miniszteri búróban kötelesek lennének irni és beszélni a zsidó nyelvet. A kérést a kolozsvári sakterek is aláírták. Figyelemzteljük a kolozsvári rabbiakat, hogy a hitközségek saktereit tanítsák ki egy kis hazafiaságra, a magyar nyelv feltétlen tiszteletét és szoktassák tisztaságra. Láttuk egy alkalmammal a kolozsvári közbádoghídon működni őket. Olyan undorítóan szennyes rongyokba volt a szereplő sakter burkolva, hogy öltözetével (ha egyáltalán öltözetnek lehetett a rajta levő rongyokat nevezni) undort, a legnagyobb undort keltette.

— **Szamosújvár kétszáz éves.** Az örmények magyarországi fővárosa, Szamosújvár, nevezetesen évforduló megünneplésére készül. Esztendőre lesz kétszáz éve annak, hogy az örmények lelkes főpapjuk Versár püspök kezdesére 1700-ban megvásárolták Gerla oláh falut és annak helyén Örményvárost (Armenopolis) alapították, mely a mai szép Szamosújvár bősége volt. A hálás örmények most azzal ünneplik meg a kétszázadik évfordulót, hogy Szamosújvár megalapítójának, Verzereszku (Versár) Auxentius örménykatholikus püspöknek ércszobrot emelnek. Eddig tízezer forint gyűlt össze a szoborra s a püspöki kar részéről Dessewffy Sándor, gróf Majláth Gusztáv, Meszlényi Gyula és Szabó János püspökök gyarapították adományaikkal az alapot. A magyar hazához s nemzetünkhöz páratlan hűséggel ragaszkodó s immár teljesen magyarokká lett derék örmények megérdemlik, hogy a Szamosújvár kétszáz éves fennállását megörökítő szobor alapjához az ország nagyközönsége is hozzájáruljon. A szoborra szánt pénzeket a Verzar-szoborbizottsághoz lehet küldeni Szamosújvárra.

— **Hazafiatlan brassói tanács.** A magyar törvényhozás meghozta a helység-nevek megmagyarosításáról szóló törvényt, az országgyűlés két háza elfogadta, a király szentesítette, kimondván, hogy: mint Magunk megtartjuk, mind más alattvalóink által megtartatjuk. De a szászok állandóan ellene szegülnek ennek a szentesített törvénynek. Egy fővárosi építkezési vállalkozó ma beküldött nekünk egy borítékot, a melyekben Brassó város tanácsától kapott egy átiratot. Ime Brassó város tanácsa ilyen hivatalos borítékokat használ.

Wom kronstädter Magistrat	
Zahl	An
öffentliche Dienstache	
portofrei	

Ezek után azt kerjük, hogy a magyar királyi posta mi jögon továbbítja az ilyen borítékba, zárt leveleket portómentesen? És Széll Kálmán belügyminiszter ur mikor fogja végre a szász törvényhatóságokat a törvény kötelei tiszteletére szbürtani?

— **A szebeni affér.** Lapunk volt az első, mely megemlékezett, hogy Nagyszebenben egy színházi előadás alkalmával a magyar tipust annyira csufondáros és sértő módon inzultálták a nyílt színpadon, hogy egy katonatiszt ezen való megbotránkozásában piszszegni kezdett, a minek aztán folytatása is lett az ottani sajtóban és a katonai hatóságok előtt. Erre vonatkozólag most a lapok a következőket írják:

Az eset tényleg úgy történt, a hogy a

lapok írták, t. i. színházi előadáson az egyik páholyból a magyart mélyen sértő és lealjasító színpadi alakításra pisszegés hangzott, mire a szász közönség, mely a magyar karikaturán jól mulatott, tüntető ellentápsot rendezett.

Erre másnap egy szebeni szász lap szóvá tette az ügyet, azt írván, hogy az illető pisszegő a közönség felé e szavakat kiáltotta: „Verfluchtes sächsches Gesindel!“ Az illető lap reményének is adott kifejezést, hogy az illető pisszegő jelentkezni fog. Ez meg is történt, a mennyiben a magyar ellen tüntető előadáson megbotránkozó katonatiszt, a Szebenben állomásozó cs. és kir. huszárezred kapitánya, Eperjesy Géza az esetről jelentést tett fölöttök hatóságának a szebeni hadtestparancsnokságnak s egyúttal az affért szóvá tevő hirlap szerkesztőségében is megjelent, mire másnap a lap erről tudomást vett azzal a megjegyzéssel, hogy az illetőt egyenlőre sértani nem akarta.

Eperjesy huszárkapitány ezelőtt a Budapesti állomásozó 16. huszárezred kőtelekőbe tartozott s úgy az ezrednél, mint a budapesti társaságban úgy ismerik, mint a kiről fel nem tehető az, hogy igen komoly ok nélkül a történet módon exponálja magát.

Az itteni ezrednél, mint jó katonatisztet ismerték, a ki a bécsújhelyi katonai akadémiát végezte, testtel-lélekkel katona s a közőshadseregnek talpig hű tisztje volt. A szebeni városi képviselőlet ülésében a polgármestert interpellálták is már a színház affér dolgában s a szászok roppant fel vannak háborodva, hogy a magyar állam és a magyar nemzetet paczkázó s azt lépten-nyomon inzultáló maguktartásán éppen egy közös hadseregbeli tiszt botránkozott meg. Eperjesy kapitány eljárását a szebeni hadtestparancsnokságánál megörözték s ügye a teljes felvilágosítás céljából a hadbíróság elé került, mely előrelátótlag fel fogja menteni, diszciplináris uton való megbüntetése azonban kétségtelen, mert a pisszegéssel nyilvános botrányra adott okot.

Értesülésünk szerint, Eperjesy a szászokat sértő kifejezését a közönségnek a páholyból le nem kiáltotta s ezt ueki csak tenciozúsan imputálják. Általában sok a panasz Szebenben a szászok egy részének impertinens magatartása miatt s az is megtörtént szintén egy közös hadseregbeli katonatiszt, hogy egy ottani cigány zenekar nem akarta a magyaz Himnuszját játszani, azzal védekezvén, hogy a rendőrkapitány megtiltotta.

— **A hus és a kenyér.** Az utolsó kimutatás szerint Budapestén most egy kiló elsőrendű marhahus 72—80 krajczárba kerül, a harmadrendű hus ára pedig 48—62 kr. Vagyis a középszámot véve, egy kiló jó marhahus ára a fővárosban 75 kr. Magyarországon egyetlenegy város sincs, a hol a hus ára ily nagy volna. Pozsonyban és Sopronban a hus kilója 70 krajczár, ezek a legdrágább városok Magyarországon, a legolcsóbbak Versec és Zilah, hol a hus kilója 44 krajczár, továbbá Makó és Debreczen, ahol 40 krajczárért lehet egy kiló jó marhahust kapni. A kenyér Budapestén aránylag már nem oly drága, mint a hus. A fővárosban ma fehér kenyér kilója 14 krajczárba, a barna kenyér kilója 11 krajczárba kerül. A kenyér ma, azt hisszük, Gölniczbányán a legdrágább, ahol egy kiló fehér kenyérért 20 krajczárt fizetnek. Utána következik Marosvásárhely 17, Zalaegerszeg és Gyíregyháza 16 krajczárral. Pozsonyban a kenyér meglepően olcsó, mert kilójának ára 10 krajczár. A mult esztendőhöz képest ezek az árak mind emelkedtek, különösen Budapestén, ahol a mult év októberében az elsőrendű marhahus kilójának átlagos ára 70 krajczár volt, tehát egy esztendő alatt a hus Budapestén öt krajczárral megrágult.

— **A mozdonyvezetők csukorbetegsége.** Dr. Smith new-yorki orvos azt vette észre, hogy a mozdonyvezetők közt igen gyakori a csukorbetegség. Statisztikát csinált és arra az eredményre jutott, hogy a mozdonyvezetők közt háromannyi csukorbeteg van, mint a más foglalkozásuaknál. — Ennek az oka pedig valószínűleg az, hogy a mozdonyvezetők szervezete, de különösen pedig idegrendszerük állandóan igen nagy megterhelésnek van kitéve. Egy ural megtörtént, hogy baleset okozta hirtelen jedség következtében kapta meg a csukorbetegséget. Csukorbetegnek sohasem kellene megengedni, hogy betegségük különböző stádiumát maguk figyeljék meg, mert ez idegrendszerüket állandó feszültségben tartja és állapotukat még rosszabbá teszi.

— **Loubet és kocsisa.** Loubet köztársasági elnök — mint Párisból írják — a Bois de Boulogne-ban kocsikázott feleségével egy zárt kocsiában. Körülbelül négy óra felé esni kezdett az eső. Mikor a bakon ülő inas látta, hogy kővér cseppek áztatják szép livréjét, megállította a kocsi, leugrott a bakról, kinyitotta a kocsi ajtaját és pár szót szolt az elnöknek és elnöknek. A kocsiból azonnal egy keztülden két nyult ki, átadott két kaucuk-köpenyegot az inasnak, aztán behuzta maga után az ajtót. Az inas és a kocsis felhúzták a köpenyegeket és aztán megelégedetten ültek vissza a bakra és hajtották tovább a lovakat.

— **A földmívelő tizparancsolat-ját** következőleg írta meg egy Cantoni nevű olasz tanár: 1. Ne végy földbirtokot a más pénzével. 2. Ne örülj nagyon az igen alacsony áraknak. 3. Ha kevés a pénz, csak bérli légy és ne földbirtokos. 4. Magad miveld földedet, ha képes vagy rá. 5. Ne építs, ha nincs rá szükség. 6. Szeresd az embereket, de azért dolgoztass gépekkel. 7. Ha teheted, válaszd öntözhető szántóföldeket. 8. Csak oly barmokat tenyész, melyeknek táplálására földed alkalmas, de rossz barmokat soha se tarts. 9. Ha jól mivelled és gondozod földedet, több termés

lesz, mint a mennyit el tudsz adni. 10. Terményeidet ne hamisítsd meg, hanem igyekezzél jól termelni.

— **Elzolta magát.** A gyászos özvegy a biztositási összeget akarja felvenni, mely férje halála folytán megilleti.

— Mielőtt a pénzt kifizetnök — szól az igazgató — el kell hozni férje halotti bizonyítványát.

— Örömmel, igazgató ur, siet válaszolni az özvegy.

— **A lelkiismeret Japánban.** Egy előkelő igen gazdag japáni ur levelet írt egy híres festő honfűtésének. Azzal bizta meg levelében hogy fessen számára képet, mely a hold körül repdeső bizonyos számú madarat ábrázoljon. Hogy pedig a dolgot nyomatékosabbá tegye, egy-szerszind 1000 font sterlingről szóló utalványt is csatolt a levélhez a mi Japánban bizony hallatlan összeg számba megy még. Majd egy évig várta a választ s hogy olyan csak nem akaródzott jelenni hát írt neki még egy levelet. Gyöngéden szemé-re vetette benne havanyágát s kellő nyomaték ked-vért ismét csapott hozzá egy ezer fontról szóló bankót. A művész nyomban megírta választát s levelét megtoldotta a 2000 fontos utalványokkal. Megírta levelében, hogy mióta az első bankót vette (a mellékelt levéllel egyetemben), azóta minden holdas éjjelen kiment a szabadba és leste, mikor röpködnek a madarak a hold körül. Eddig nem sikerült még kilesni. Lehetséges, hogy egyelőre egyáltalán nem sikerül majd. Betelik talán tíz-tizenöt esztendő is, a mig a bizonyos számú, bizonyos fajta madár körülrepdesi majd a holdat. Neki pedig természet után kell megfesteri képet. Most hosszas tévelygés után rájött ő is arra az igazságra, hogy a művészet igazi forrása a természet. Mivelhogy pedig tíz-tizenöt esztendő, belátja maga is, hosszú egy kissé határidőnek, hát azért tisztelettel küldi vissza az előleget. Számos majd csak akkor tart reá, ha a képe elkészül. Ilyen a lelkiismeret Japánban!

Egyleti élet.

A kolozsvári Rongyos Egylet választmánya 1899. nov. hó 19-én d. e. 11 órakor a kereskedelmi és iparkamara helyiségében választmányi gyűlést tart.

*
Meghívó. A Tudomány Egyetemi Kör f. évi november hónap 18-án (szombaton) délután 5 órakor a kör helyiségében rendkívüli közgyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívjuk. Tárnyosorozat. 1. A m. közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése. 2. Jelentések a matiné és a köri estély ügyében. 3. Két választm. tag (1 jogi és 1 bölcs. kari) választása. 4. Indítványok. Kolozsvár, 1899. november 14-én Sárkány Loránd elnök. Fazakas József főtákar.

Mulatságok.

Az Egyetemi Köri-Estély rendező bizottsága szerdán f. hó 15-én délután tartotta alakuló gyűlését élénk érdeklődés mellett. A bizottság elnökevé Asztalos Kálmán joghallgató, alelnökeivé Demeter Dezső bh., Székely Tibor egyh. és Stenczel Gyula jhallgatót választotta. Az estély, mely iránt a közönség körében nem csak városunkon, de a közel vidéken is nagy az érdeklődés decz. hó 7-én tartják meg, a mi annál is inkábbleltre való eszme, mert a tél elejére, a bazáron kívül, mely egészen más élvezetet nyújt, a tánczolni vágyóknak több ilyen jó hírű multság nem ígérkezik.

*
Az első kolozsvári iparos önképző zeneegyesület saját alapja javára 1899 évi november hó 19-én, vasárnap az angol királynő helyiségében tánczszal egybekötött hangversenyt rendez. A rendező-bizottság élén: Braun Mihály, elnök. Molnár Lajos, titkár. Gombor Ferencz, alelnök és Kovács Márton, pénztárnok állanak.

*
Élő képek. A Mária Dorothea Egylet javára rendezendő előképekre nagyban készülnek a helybeli leányiskolák. A képeket már megválasztották. A ref. leányiskola Csipkerózsát, a r. kath. főteri leányiskola Szent Erzsébetet, a polg. leányiskola Kaulbach Mignonját s a felsőbb leányiskola a Győzelem szoboroportot jelenti meg. A multság decz. 2-án lesz a városi vígadó nagy termében. Külön meghívókat nem bocsátunk ki, hanem az érdeklődő nagy közönséget ez uton hívják meg. Belépőjegyek személynként 1 frt. Jegyeket lehet kapni De Gerando urnó lakásán Trencsintér 4 sz., Gibbon ur könyvkereskedésében és az előadás napján a pénztárnál.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza métermázsánként	6 frt 50	6 frt 70
Rozs	5 frt	5 frt 40
Zab	3 frt	70 4 frt
Árpa	4 frt 50	4 frt 50
Kukoricza	4 frt 50	frt —

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Szolnok-Dobokamegye körirata.

Szeged, nov. 16.

Szeged város közgyűlése ma tárgyalta Szolnok-Dobokamegyének azt a köriratát, hogy ezentúl csak kerületbeli kiváló embereket válasszanak országgyűlési képviselővé és a tanács javas-

latához képest egyszerűen tudomásul vette.

Bethlen Gábor szobra.

Nagy-Enyed, nov. 16.

A Bethlen Gábor szobor-bizottság, melynek czélja országos gyűjtéssel a fejedelemnek Nagyenyeden szobrot állítani, megalakult. — Elnökké Bánffy György v.b.t.t. főajtónállómester, az erdélyi ev. egyház főgondnoka, a fejedelem egyenes leszármazottja, alelnökké: *Bethlen* Géza gróf Torda-Aranyos vármegye főispánja, titkárra: *Bodrogi* János a Bethlen-collegium tanára választott meg. A százas bizottság Erdély vezérférfiaiból alakult meg. Az alakuló gyűlés a Bethlen főtanoda alkalmi Bethlen-ünnepélyével kapcsolatban a Bethlen-főtanoda dísztermében volt, melyen *Zeyk* Dániel főispán elnökölt. Az ünnepélyen, melyen a vidékről is nagyszámu előkelőség vett részt, *Váró* Ferencz tanár alkalmi versét szavalta el és az ifjuság hazafias dalokat énekelt.

Politikai hírek.

Budapest, nov. 16.

Az osztrákok vi-szaufasító viselkedése és a magyar kvóta bizottság érthetetlen engedékenysége egészen felkavarta a politikai világ csendjét s mindenütt a legélénkebben tárgyalják a legujabb hí-ekeket.

Az osztrák zárószámadást ellenőrző bizottság ismert határozata jeladás volt az osztrák pártoknak az ostrom ujból való megkezdésére. A harcztot átvisszik ismét a kiegyezésre és nehéz válsággal fenyegetik a Clary-kormányt. A prágai cseh lapoknak azt jelentik Bécsből, hogy a Clary-kabinet elé olyan módon tornyosulnak a nehézségek, hogy ezek-kel még egy sokkal erősebb kormány sem tudna megküzdöni, ezért a jobboldal parlamenti körében biztosra veszik, hogy a kormány még a delegációk üléséi előtt be fogja adni lemondását.

Tegnap két minisztertanács is folyt le Budapestén.

Az összes miniszterek résztvettek benne, kivéve Széchenyi Manót.

Hir szerint a kormány az osztrák zárószámadást ellenőrző bizottság eljárását még mindig nem tekinti a kölcsönösség megsértésének.

A koronatanácsban, a melyen a király elnökölt, résztvettek:

Guluchovski Agenor gróf külügyminiszter, Krieghammer báró hadügyminiszter, Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter, Széll Kálmán és Clary gróf miniszterelnökök, Lukács László és Kniazolucky pénzügyminiszterek, Fejérváry báró és Welsersheimb gróf honvédelmi miniszterek. A közös miniszteri tanácskozás főleg a delegáció egybehívásával foglalkozott, mely a kvótakérdésben beállt nehézségek folytán ismét késedelmet szenved. Értesülésünk szerint a kvóta kérdése ebben a közös minisztertanácsban még nem került szóba, mivel a két kormány még bevárja a kvótabizottságok végleges határozatát.

Itélet.

Komárom, nov. 16.

A mocsai bünperben a bíróság ma meghozta az ítéletet.

Szabó szolgabíró **3 évi börtönrre 5 évi hivatalvesztésre; Molnár** Gedeon számvevőt **3 és fél évi börtönrre és hivatalvesztésre; Göbel** jegyzőt **1 évi fegyházra és hivatalvesztésre; Czunyi** bírót **4 hónapi fegyházra és hivatalvesztésre ítélte.**

Ezenkívül a vádlottakat egyetemlegesen elítélte **700 forint költség megfizetésére.**

Az ítélet indokolásán felemlíti, hogy a spiritusszal való égetést és felakasztást nem látta teljesen beigazoltnak a hatóság.

A vádlottak az ítélet ellen fellebebezték.

Mig az ítélet jogerős lesz, szabdlárok vannak.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolár szerkesztő és lapatlajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

27086—1899. tan.

1088. 3—5

Versenyárgyalási hirdetmény.

Kolozsvár sz. kir. város tulajdonát képező és használaton kívül helyezett u. n. zsemle (felső) malom helyreállítására illetve újjáépítésére, s a malomárból nyerhető mintegy 28 netto lőerejű vizierő felhasználására versenyárgyalás hirdettetik.

A vállalkozó által teendő ajánlatban részletezendők a következők:
a) A kolozsvári 1473. sz. tjkvben 2 r. 2489, 2490/1 hrsz. malomtelken építendő malom vagy gyár és annak mellékhelyiségei tervrajza.
b) a bérlet biztosítására a vállalkozó által kívánt időtartam.
c) a vállalkozó által megajánlott évi bér összege.
d) bántépénzü 2000 frt készpénz, vagy óvadékképes értékpapírnak a házépítéstartába letétbe tételéről szóló tanusítvány.

e) Az általános feltételeken kívül netán kikötni kívánt részletes feltételek felszólása.

f) Annak kijelentése, hogy ajánlattevő úgy a versenyárgyalási feltételeket, mint az építési szabályrendelet határozmányait ismeri.

Az általános feltételek Fekete Nagy Béla városi tanácsos ur irodájában megtekinthetők.

A beadott tervrajzok és költségvetések a vállalkozó tulajdonát képezik, azokat a város föl nem használhatja, s az ajánlat el nem fogadása esetén a bántépénzzel együtt visszaadtnak az ajánlattevőnek. Az ajánlat annak megtevőjére azonnal, a városra csak jogerős közgyűlési határozat után válik kötelezővé.

A szabályszerűen kiállított s zárt borítékkal ellátott ajánlatok ez évi december hó 19-én d. e. 11 óráig nyújtandók be a városi Tanács iktató-hivatalába.

Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának 1899 november 7-ikén tartott üléséből.

Szvacsina Géza,
polgármester.

Sz. 486—899.

1108. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhirrő teszi, hogy a kolozsvár városi kir. járásbíróságnak 1899. évi Sp. I. 662-3 számú végzésével Sipos Gábor ügyvéd felperes részére id. Podorkis Ferencz alperes ellen 206 frt 56 kr. követelés és járulék erejéig elrendelt biztosítási végrehajtás folytán alperestől folyó évi szeptember hó 26-án lefoglalt és 466 forintba becsült ingóságokra a mocsai kir. járásbíróság V. 210-3. számú végzésével az árverés elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglalatok követelése erejéig is a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna az árverés Visában alperes lakásán leendő megtartására határidőül **1899. évi november hó 25. napján délelőtt 10 órája** tűzük ki, mikor a bíróságilag lefoglalt szarvasmarhák, sertések, buza, törökbuza, szén, sarju, ökörszekér, vaskék, istálló, szalma és tűzifa a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, — szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alólírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, — mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

Kelt Mocsán, 1899 évi november hó 5. napján.

Ferenczy György,
kir. bír. végrehajtó.

279-1—899

1106. 1—1.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági kiküldött az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-sa értelmében ezennel közhirrő teszi, hogy az alsójárú kir. járásbíróság 1895. évi B. 245, 246. sz. végzése következtében Czupor Ferencz javára Nyegrea Szimon ellen 380 forint és jár. erejéig 1896 évi február hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 420 frtba becsült 7 darab tulok, 1 drb tehén és 1 boglya szénából álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek az alsójárú kir. járásbíróság V. 279-1—1899 számú végzése folytán 380 frt tökékövetelés, ennek 1895. évi november hó 5. napjától járó 6 százalék kamatai, és eddig összesen 18 frt 65 krban bíróság már megállapított költségek erejéig Berkes községben leendő eszközölésére 1899 november hó 20. napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. cz. 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is elfognak adatni.

Kelt Alsójárán, 1899 évi október hó 28. napján.

Némethy Kálmán,
kir. bír. kiküldött.

Koncz Ernő építész-vállalkozó

műszaki tervező irodája

Kolozsvárt, Nagy-utca 48. szám.

Elvállal mindennemű föld, vízi, magas és beton építkezéseket, azoknak tervezetét, szakszerű felügyeletét, szóval e munkák körbe tartozó minden munkálatot.

Ajánlja megépítésre háztulajdonos uraknak, különösen hentes iparos uraknak saját találmányu **tűzbiztos, husfűtőlő kamráját**, mely minden meglevő épületbe megkészíthető, egész új rendszerű. Olcsón előállítható. Megtakarítható vele a tüzelő anyag és folytonos felügyelet.

Vállalataim a legolcsóbb árak mellett készítem legjobb munkásokkal saját felügyeletem mellett.

A nagyabecsült építető közönség kész szolgálja

Koncz Ernő
építész-vállalkozó.

1110. 1—4.

Igen sok külföldi, francia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva fiatalemberek részére csőbántalmak és folyások ellen.

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legcélszerűbb és legjobb a**

Santal-Egger

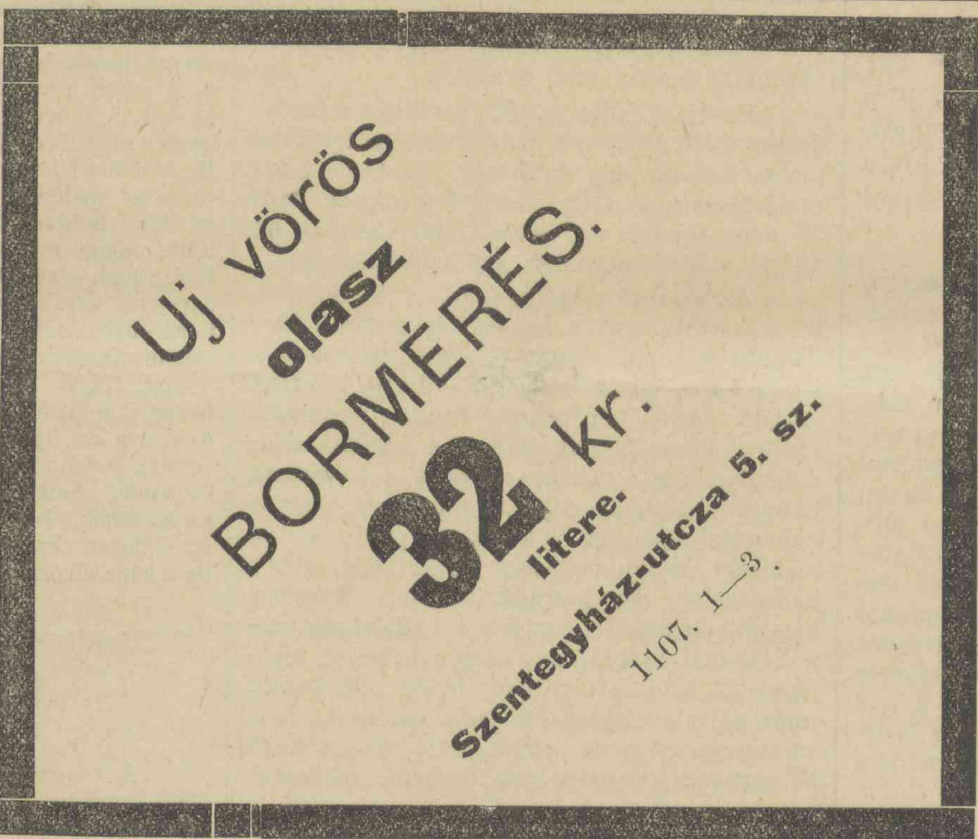
alkalmazása, mely a legjobb minőségű kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleges beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 frt 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz”, Budapest, VI. ker., Váci-körút 17. szám. 975. 5—40

800. 12—0.

„ORIENT“
kávéház, étterem- és szálloda
Nagy-utca 6. sz., Nagyhid-utca 7. sz.

Van szorencsem a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagy-utca 6. sz., és Nagyhid-utca 7. sz. alatt levő kávéházamat, szállodámat és éttermemet „ORIENT” névvel megnyitottam és azt házilag kezelve a n. é. közönség rendelkezésére bocsátottam.

Mérsékelt szobaárak! Kötő magyar konyha! Pontos kiszolgálás.

Valódi és tiszta erdélyi borok, gázvilágítással ellátott tekepálya (nyári és téli mulatóhely.) Ujjonnan berendezett szobák 50 krtól 1 frt 40 krig.

Olcsó havi előfizetések elfogadtnak.
A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, tisztelettel
920. 17—26.

A HÁZTULAJDONOS.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kir. közjegyző ezennel közhirrő teszem, hogy a kolozsvári központi szállító hivatal: Weisz és Löw cég megkeresése folytán, nevezett cég tulajdonát képező következő szénamennyiség:

1. 3 kocii préseletlen széná és 4 és fél kocii préselt széná **Egeres** községben Betegh László majorjában **folyó év november 17-én d. e. 11 órákor**;

2. 5 kocii préseletlen széná **Szamosfalva** községben Pál Gyula kaszálóján **folyó év november 18-án d. e. 9 órákor**;

3. 3 kocii préselt széná **Választ-Bonczhidai** vasuti állomásnál **folyó évi november 18-án d. u. 3 órákor**;

4. 6 kocii préseletlen széná **Babucz** községben Ausländer birto-kos udvarán **folyó év november 20-án délután 3 órákor**;

5. 3 kocii préselt széná és 14 kocii préseletlen széná **Kolozsvárt** a kakasvárosi prëshelyen **folyó évi november 22-én d. e. 9 órákor**;

6. 6 kocii préseletlen széná **Kolozsvárt** Alsó boldog-utca 10 sz. alatt **folyó évi november 22-én d. e. 11 órákor**;

7. 16 kocii préseletlen széná **Kolozsvárt** Magyar Mihály Ágoston-utca majorjában **folyó év november 22-én délután 3 órákor** kocsinként — illetve boglyánként saját közbejövetelem mellett, mindenütt a helyszínen nyilvános árverésen, — esetleg kikiáltási áron alól is — azonnali készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Minden egyes vétel után III. fokozatu illeték bélyegben vagy készpénzben vevő által lerovandó.

Kolozsvárt, 1899 november hó 11-én.

1113. 1—1.

Dr. Gidófalvy István,
kir. közjegyző.

Eladó tej.

120 tehénből álló tehenészet teje Kolozsvárra szállítva jövő év januárjától kezdve elszerződhető.

Értekezhetni **Veress József** gazdatiszt ural **Kolozs-Karán.**

1111. 1—3.

Hatóságilag engedélyezett végeladás!!!

Wesselényi Miklós- (belhid-utca) 8. sz. a. levő

női-kalap üzletemet

üzlet felhagyás miatt a **legjutányosabb árban ki-árusítom.**

A melyre a n. érd. hölgyközönség becses figyelmét felhiva, maradok

Kiváló tisztelettel
1109. 1—12.

Deák Károlin,
divatárusnő.

Legnagyobb, legajánlatosabb és legdiszesebb kályharaktár!

Ugy minőségben, mint szépség tekintetében összehasonlíthatatlanok a

Kozel F. József

féle cég

Kolozsvárt, Unio-utca

20. szám

— „Redout“-tal /szemben—

Hires kályha-kemenczéi.

Asztal- és dísz-kandallók, továbbá porcellán, majolika- és ó-német kályhák, takarékos tüzhelyek, fürdő kádak, kemenczefal burkolatok, stb. stb.

Minden e szakmába vágó munkálatok saját szerelők által csinosan és jótállás mellett eszközöltetnek.

Ajánlja továbbá:

Schamott tégláit!

Erdélyi legnagyobb kályharaktár.
Telefon: 398.